EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 17

BIJLAGE

bij

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's

Staat van het digitale decennium 2025: Blijven bouwen aan de soevereiniteit en de digitale toekomst van de EU

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

BEKNOPTE LANDVERSLAGEN

Letland

Samenvatting

De digitalisering van overheidsdiensten voor bedrijven en burgers in Letland loopt op rolletjes, maar het land heeft een achterstand wat betreft 5G, glasvezel en netwerken met zeer hoge capaciteit, terwijl de toegang tot patiëntendossiers hoog is.

Het nationale stappenplan en de aanpassing van het stappenplan getuigen van een hoog ambitieniveau in de bijdrage aan het digitale decennium waarin 14 nationale streefcijfers zijn vastgesteld, die voor 86 % in overeenstemming zijn met de EU-streefcijfers voor 2030. Het land volgt zijn trajecten redelijk goed: 50 % ervan ligt op schema (op basis van de trajecten voor 2024 die zijn vastgesteld voor acht van de acht geanalyseerde KPI's). Letland heeft 84 % van de 13 in 2024 door de Commissie gedane aanbevelingen opgevolgd, hetzij door grote beleidswijzigingen door te voeren (15 %) hetzij door enkele wijzigingen door te voeren (69 %) door middel van nieuwe maatregelen.

In 2024 blijven gigabitconnectiviteit en 5G onder het EU-gemiddelde. De digitalisering van kmo's en de invoering van geavanceerde digitale technologieën door bedrijven zijn een prioriteit van het Letse herstel- en veerkrachtplan. De overkoepelende cyberbeveiligingsstrategie 2023-2026 van het land blijft de leidraad vormen voor zijn algemene aanpak van cyberbeveiliging.

KPI digitale decennium(1)	Letland				EU		Streefcijfer digitale decennium tegen 2030	
	DESI 2024 (jaar 2023)	DESI 2025 (jaar 2024)	Jaarlijkse vooruitgang	Nationaal traject 2024 (3)	DESI 2025	Jaarlijkse vooruitgang	LV	EU
Dekking vaste netwerken met zeer hoge capaciteit (VHCN)	68,0 %	68,1 %	0,2 %	74,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Glasvezeldekking (FTTP)	61,9 %	61,1 %	-1,2 %	74,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	—
Totale 5G-dekking	53,1 %	71,1 %	33,9 %	55,5 %	94,3 %	5,9 %	70,0 %	100 %
Edge nodes (raming)	5	10	100,0 %	0	2 257	90,5 %	51	10 000
Kmo's met ten minste een basisniveau van digitale intensiteit (2)	—	59,2 %	6,4 %	—	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Cloud	29,0 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Artificiële intelligentie	4,5 %	8,8 %	94,9 %	13,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Gegevensanalyse	36,9 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
AI, cloud of gegevensanalyse	48,2 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Eenhoorns	0	0		—	286	4,4 %	2	500
Ten minste digitale basisvaardigheden	45,3 %	—	—	—	—	—	70,0 %	80 %
ICT-specialisten	4,4 %	4,9 %	11,4 %	5,4 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	± 10 %
eID-stelsel aangemeld		Ja						
Digitale overheidsdiensten voor burgers	88,2	93,5	6,0 %	88,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitale overheidsdiensten voor ondernemingen	87,2	96,3	10,4 %	87,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Toegang tot elektronische patiëntendossiers	84,8	85,9	1,2 %	80,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Zie de methodologische toelichting voor de beschrijving van de indicatoren en andere maatstaven.
(2) In DESI 2025 wordt verslag uitgebracht over versie 4 van de digitale intensiteitsindex (DII), die vergelijkbaar is met de DII-waarde van DESI 2023 (met betrekking tot het jaar 2022) voor de berekening van de jaarlijkse vooruitgang. Deze is niet vergelijkbaar met het nationale traject dat gebaseerd is op versie 3 van de index.
(3) Nationale trajectwaarde indien deze in het nationaal stappenplan wordt vermeld en indien de indicator is gemeten in DESI 2025 (jaar 2024).

Volgens de speciale Eurobarometer "Digitaal Decennium 2025" is 75 % van de Letse burgers van mening dat de digitalisering van openbare en particuliere diensten hun dagelijks leven gemakkelijker maakt. Wat het optreden van de overheid betreft, vindt 86 % van de ondervraagden het belangrijk

om het probleem van nepnieuws en desinformatie online tegen te gaan en te beperken, en wat het concurrentievermogen betreft, vindt 78 % van hen het belangrijk ervoor te zorgen dat Europese bedrijven groter kunnen worden en kunnen uitgroeien tot “Europese kampioenen” die op de wereldmarkt hun mannetje staan.

Een concurrerende, soevereine en veerkrachtige EU gebaseerd op technologisch leiderschap

De dekking van de digitale infrastructuur in Letland blijft onder het EU-gemiddelde, met name wat betreft VHCN’s, FTTP en 5G, zelfs in de context van een sterke groei van de totale 5G-dekking op jaarbasis. Wat het gebruik van breedband betreft, nemen de 1 Gbps-abonnementen sneller toe dan in de rest van de EU, ondanks de tragere groei van 100 Mbps-abonnementen en de penetratie van 5G SIM. Het land boekt vooruitgang op het gebied van de uitrol van edge nodes en kwantumtechnologie, maar heeft een achterstand op het gebied van cloud en AI. Het aantal cyberaanvallen is toegenomen, met in totaal 418 325 geregistreerde klachten in 2024. Desondanks blijkt Letland in het algemeen goed voorbereid, aangezien geen van de aanvallen een blijvende impact heeft gehad.

Mensen en de samenleving in de EU beschermen en sterker doen staan

De digitale vaardigheden van Letland bleven achter bij de rest van de EU: slechts 45,34 % van de bevolking beschikte over digitale basisvaardigheden, tegenover 55,56 % in de EU. Ondanks een opmerkelijke genderkloof ten gunste van vrouwen en sterke samenwerkingsvaardigheden, staat Letland voor uitdagingen, met name in plattelandsgebieden en onder oudere volwassenen, en blijft het land achter bij de rest EU op het gebied van digitale vaardigheden die verband houden met het opleidingsniveau. Om deze lacunes aan te pakken, zijn initiatieven als de STARS-leerrekening gelanceerd. In de Letse ICT-sector is de werkgelegenheid van ICT-specialisten, met name onder vrouwen, toegenomen. Desondanks blijft de ICT-opleiding van het land voor bedrijven achter bij het EU-gemiddelde. Letland blinkt uit op het gebied van digitale overheidsdiensten voor zowel burgers als bedrijven en overtreft de groeipercentages van de EU, met name wat grensoverschrijdende diensten betreft. Het land presteert sterk op het gebied van digitale overheidsdiensten en de toegang tot elektronische patiëntendossiers in vergelijking met het EU-gemiddelde. Hoewel de sterke punten duidelijk zijn, zou Letland gebaat zijn bij verdere inspanningen om lacunes op het gebied van digitale vaardigheden te dichten, met het oog op een verruiming van de vaardigheden in verschillende demografische groepen.

Met behulp van digitale transformatie slimme vergroening bewerkstelligen

Letland geeft prioriteit aan de bevordering van energie- en materiaalefficiëntie in digitale infrastructuur, met als doel de milieueffecten ervan tot een minimum te beperken door datacentra op te richten die op 100 % hernieuwbare energie zullen draaien. Daarnaast richt het land zich op de invoering van slimme digitale oplossingen die op hun beurt de koolstofvoetafdruk van het land zullen verkleinen.

Nationaal strategisch stappenplan voor het digitale decennium

Letland heeft op 11 februari 2025 een aangepast stappenplan voor het digitale decennium ingediend. Het aangepaste stappenplan bevat nieuwe 43 maatregelen, twee nieuwe streefcijfers en vier herziene trajecten. Het plan omvat verslaglegging over de raadpleging van belanghebbenden,

maar er wordt onvoldoende informatie verstrekt over de wijze waarop met hun opmerkingen rekening is gehouden. De actualiseringen zijn duidelijk afgestemd op de prioriteiten van de nieuwe Commissie op het gebied van gigabitconnectiviteit en 5G. Voorts wordt in het aangepaste stappenplan aandacht besteed aan een groot aantal aanbevelingen uit het stappenplan van 2024. Alle streefcijfers stemmen overeen met de doelstellingen op EU-niveau voor 2030, met uitzondering van het streefcijfer voor ten minste digitale basisvaardigheden, waarbij het Letland streeft naar een 70 % in plaats van 80 % tegen 2030. In het aangepaste stappenplan wordt onverminderd prioriteit gegeven aan AI, de digitalisering van overheidsdiensten en de invoering van technologie. Het omvat negentig maatregelen, met een begroting van 2 287,5 miljoen EUR, waarvan 2 004,8 miljoen EUR afkomstig is uit de overheidsbegroting (wat overeenkomt met 4,99 % van het bbp van het land). Het plan bestrijkt nog steeds alle doelstellingen van het digitale decennium, zoals een digitale ruimte waarin de mens centraal staat, het vergroten van veerkracht en veiligheid, het bevorderen van de soevereiniteit en het vergroenen van digitale technologie.

Financiering voor en projecten op het gebied van digitalisering

Letland wijst 23 % van zijn totale herstel- en veerkrachtplan toe aan digitale doelstellingen (416 miljoen EUR)[1]. Daarnaast wordt in het kader van het cohesiebeleid 441 miljoen EUR (10 % van de totale financiering van het cohesiebeleid voor Letland) uitgetrokken voor de bevordering van de digitale transformatie[2] van het land.

Letland is lid van het EDIC voor de alliantie voor taaltechnologie en van het EDIC voor netwerkgebonden lokale digitale tweelingen naar het CitiVERSE. Letse organisaties zijn indirecte en/of geassocieerde partners in het belangrijke project van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI) voor micro-elektronica en communicatietechnologieën (IPCEI-ME/CT) en in het IPCEI voor cloudinfrastructuur en -diensten van de nieuwe generatie (IPCEI-CIS). Letland tevens een deelnemend land van de Gemeenschappelijke Onderneming (GO) EuroHPC en de GO Chips.

Letland heeft nog geen enkele maatregel gepresenteerd in het kader van de Accelerator voor beste praktijken van het digitale decennium[3].

Digitale rechten en beginselen

Volgens een ondersteunende studie is Letland niet bijzonder actief geweest bij de uitvoering van de **Europese Verklaring over digitale rechten en beginselen**, met in totaal 34 initiatieven en twee nieuwe initiatieven die in 2024 zijn gestart. Letland is het actiefst op het gebied van interacties met algoritmen en artificiële-intelligentiesystemen. Er is minder activiteit vastgesteld waar het erom gaat mensen centraal te stellen in de digitale transformatie, connectiviteit en duurzaamheid. Maatregelen om

[1] Het aandeel van de financiële toewijzingen die bijdragen aan digitale doelstellingen is berekend aan de hand van bijlage VII bij de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht. Gegevens voor het laatst geactualiseerd: 16 mei 2025.

[2] Dit bedrag omvat alle investeringen die specifiek gericht zijn op of substantieel bijdragen aan de digitale transformatie in de programmeringsperiode 2021-2027 van het cohesiebeleid. De middelen zijn afkomstig uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds Plus en het Fonds voor een rechtvaardige transitie.

[3] De Accelerator voor beste praktijken (BPA) is een platform dat de lidstaten in staat stelt succesvolle maatregelen en uitdagingen te delen met betrekking tot hun inspanningen om hun streefcijfers en doelstellingen voor het digitale decennium te halen. Beste praktijken worden via het BPA-register aan de lidstaten ter beschikking gesteld en worden gepresenteerd in regelmatige workshops, waarin momenteel aandacht wordt besteed aan drie thematische clusters: “Digitale vaardigheden”, “Groene IT” en “Invoering van digitale technologieën”.

mensen centraal te stellen in de digitale transformatie lijken de grootste impact in het veld te hebben, in tegenstelling tot maatregelen in verband met keuzevrijheid.

Aanbevelingen

- **Digitale vaardigheden:** maatregelen ter verbetering van de digitale vaardigheden in alle leeftijdsgroepen versterken en blijven uitvoeren, met bijzondere nadruk op mensen die in plattelandsgebieden en mensen met een lager onderwijsniveau.
- **Connectiviteit:** de lopende inspanningen ondersteunen en nieuwe maatregelen vaststellen ter ondersteuning van VHCN-, FTTP- en 5G-dekking.
- **Kmo's:** activiteiten ter verbetering van de digitalisering en het gebruik van geavanceerde technologieën ondersteunen en aanvullen, waarbij de nadruk wordt gelegd op het gebruik van geavanceerde technologieën en bijzondere aandacht wordt besteed aan kleine en middelgrote ondernemingen.
- **Cyberbeveiliging:** de inspanningen op het gebied van cyberbeveiliging voortzetten om de zich ontwikkelende en toenemende dreigingen aan te pakken; zorgen voor de invoering en voortzetting van onderwijs op het gebied van cyberbeveiliging, met name op universitair niveau.
- **E-gezondheid:** ervoor zorgen dat alle soorten gegevens tijdig beschikbaar worden gesteld; burgers een mobiele applicatie aanbieden waarmee zij hun elektronische patiëntendossiers kunnen inzien; meer particuliere revalidatiecentra aansluiten op de onlinetoegangsdienst.